

1905 publicerade den blott 26-årige Albert Einstein fyra epokgörande artiklar som kom att skaka om den moderna fysiken, vetenskapen och samhället i dess grundvalar. Vår förståelse av vårt universum och vår plats i det, blev sig aldrig likt efter Einsteins allmänna och särskilda relativitetsteori, även om Mary Wollstonecrafts *Till försvar för kvinnans rättigheter* (1792), Charles Darwins *Om arternas uppkomst* (1859), Karl Marx' *Kapitalet* (1867) och Sigmund Freuds *Drömtydning* (1900) redan tidigare skakat om människans självförståelse. Omdaningen fortsatte med Simone de Beauvoirs *Det andra könet* (1949) och Judith Butlers *Gender Trouble* (1990). Einstein benämnde sitt avgörande år för sitt *Annus Mirabilis* – sitt *mirakelår*.

För dig som vill koppla dig loss från den dogmatiska kapseln och frigöra dig från den rättsdogmatiska gravitationen, men ändå vill vässa dina analytiska och teoretiska förmågor, varför inte ge dig ut och utforska alternativa sätt att se på den rättsliga rumtiden? Om du är intresserad av samhällsrelaterade teorier och kritiska perspektiv så kan vi erbjuda ett *alternativt år* med sex avancerade fördjupningskurser som sträcker sig över termin 7 och 8, läsåret 2024/2025.

Varför inte ta ett alternativt år – ett *Annus Alternativis* – för att bilda dig med annorlunda tankevänder och kritiska perspektiv på rätten!

Om du tyckte att delkursen *Rättsvetenskap* (numera *allmän rättslära*) på T3 var intresseväckande med sina filosofiska, teoretiska och idéhistoriska perspektiv så är detta år, ditt år. Om du annars är nyfiken på att fördjupa dig i annorlunda kurser och fördjupningsalternativ, så kan du prova på en eller flera kurser under detta år.

Du kommer under året att bland annat fördjupa dig i digitalisering, AI:s relation till rätten, möta teorier om posthumanism och postkolonialism; genusrättsvetenskap, rättsprinciper om icke-diskriminering, komplex intersektionalitet, teoribildningar om jämställdhet, queerteori, critical race theory; postmoderna teorier om objektivitet, subjektivitet och inter-subjektivitet, epistemologi, narratologi, systemteorier, socialkonstruktivism, rättspluralism och teorier om rättssubjektivitet; samtida konstitutionell teoribildning, *pouvoir constituent*, konstitutionellt undantagstillstånd och juristokrati; komparativ teori, rättshistoriska utvecklingslinjer och rättskulturella traditioner.

Bakom fördjupningsåret står ämnesgruppen *Allmän Rättslära* med

professorerna Eva-Maria Svensson och Håkan Gustafsson; gästprofessor Maria Grahn-Farley; docenterna Merima Bruncevic, Leila Brännström, Matilda Arvidsson och Max Lyles; universitetslektorerna Erik Björling, Kristina Huldegård och postdoktor Maria Nääv; doktoranderna David Garcia Jivegård, Ellen Verde och Karin Åberg samt flera andra lärare från institutionens andra ämnesområden. I bredare mening utgörs forskargruppen i *Allmän rättslära* av uppemot ett tjugotal personer. Till det kommer också externa föreläsare med specialkompetens.

Ämnet *Allmän rättslära* vid Juridiska institutionen i Göteborg kännetecknas av ett starkt intresse för samhällsrelevans och socialt engagemang:

Frågor om hur rätten förhåller sig till och samverkar med politik, moral, samhälle, ekonomi och kultur är centrala. Rätten tolkas, används och utvecklas av olika aktörer i specifika sammanhang. Hur dessa sammanhang ser ut och vad det är som driver förändringsprocesser är centrala frågeställningar. Detta inkluderar maktanalyser utifrån strukturer och praktiker av kön, etnicitet, med mera.

En lite utförligare presentation av ämnet *Allmän rättslära* finner du här:

<https://www.gu.se/handelshogskolan/juridik/allman-rattslara>

Kurserna i *Allmän rättslära*

Under *hösten 2024* erbjuds följande kurser:

Children's Rights and Complex Intersectionality, 15 hp, HRS086. Ges på *engelska* första hälften av hösten.

Equality, Diversity and Non-Discrimination: Legal and Critical Perspectives, 15 hp, HRS075. Ges på *engelska* andra hälften av hösten.

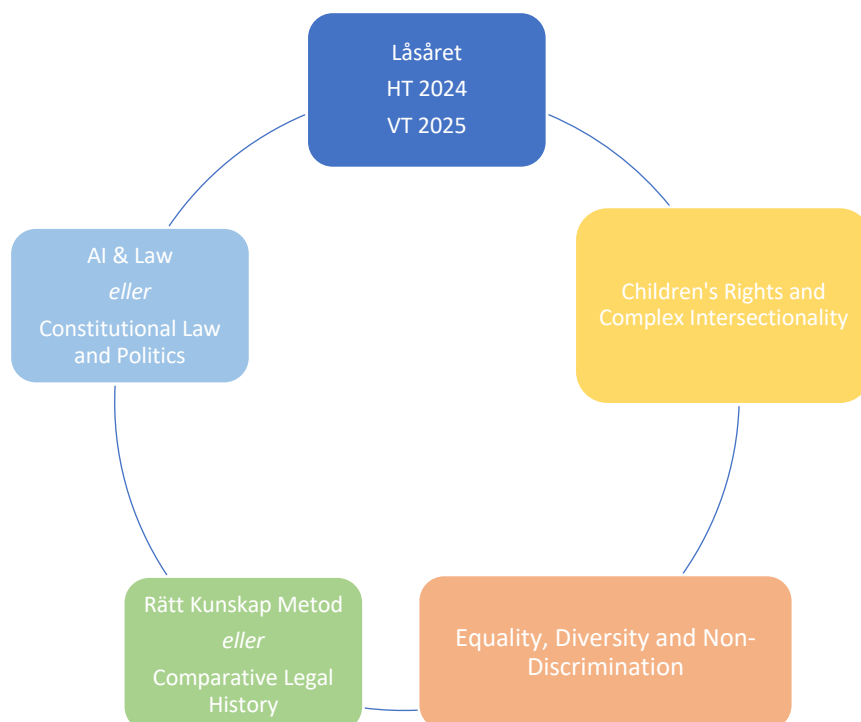
Under *våren 2025* ges följande kurser:

Rätt, Kunskap, Metod: rättskällor och samtida rättsteorier, 15 hp HRS370. Ges på *svenska* första hälften av våren.

Comparative Legal History, 15 hp HRS150. Ges på *engelska* första hälften av våren.

AI & Law, 15 hp, HRS136. Ges på *engelska* andra hälften av våren.

Constitutional Law and Politics: Theory and History, 15 hp HRS215. Ges på *engelska* andra hälften av våren.

CHILDREN'S RIGHTS AND COMPLEX INTERSECTIONALITY

Kursen ser barnrätten utifrån ett postkolonialt och kritiskt perspektiv. Den har en teoretisk del samt en praktisk del ämnad att förbereda studenterna för jobb som barnrättsrådgivare eller arbeten inom mänskliga rättigheter mer allmänt.

Studenterna förväntas analysera barnrätten och FNs barnkonvention som rättskälla och som ett instrument som teoretiskt konstruerar barnsubjektet.

Kursen använder sig av rättsdogmatisk metod i de praktiska delarna och av en interdisciplinär ansats i de teoretiska delarna, vi kommer utgå ifrån postkolonial och kritiska texter och på så sätt även utveckla en interdisciplinär metodfärdighet.

Kursansvarig är gästprofessor Maria Grahn-Farley

För ytterligare information om kursen:

maria.grahn-farley@law.gu.se

EQUALITY, DIVERSITY AND NON-DISCRIMINATION: LEGAL AND CRITICAL PERSPECTIVES

Kursen tar sin utgångspunkt i jämlikhet och icke-diskriminering som grundläggande rättsprinciper på nationell, europeisk och internationell nivå. Samt i teorier för jämlikhet och icke-diskriminering som sträcker sig från traditionella liberala och socialistiska teorier till olika kritiska perspektiv, inklusive feministiska, postkoloniala och queer perspektiv.

Kursen breddar och fördjupar analysen om jämlikhet och ickediskriminering genom särskilda fallstudier. Fallstudiernas fokus är inriktade på Sverige, Europa och Förenta Nationerna.

Kursen är upplagd utefter följande teman:

1. Rättsteori: Liberala och socialistiska jämställdhetsteorier, rättssociologiska teorier, genus och rätt, critical race och postkoloniala teorier, postmoderna och poststrukturella teorier
2. Internationella mänskliga rättigheter: Principer om lika rättigheter och ickediskriminering, konventionerna om rasdiskriminering och diskriminering mot kvinnor
3. Europeisk människorättslagstiftning: Principer om lika rättigheter och ickediskriminering, konventionen om våld mot kvinnor
4. EU lagstiftning: EUs stadga om de grundläggande rättigheterna och annan relevant lagstiftning
5. Svensk lag: konstitutionella garantier för lika rättigheter och konstitutionella garantier för yttrandefrihet, straffrätt (förbud mot köp av sexuella tjänster, och förbud mot våld mot kvinnor), och andra rättsområden, beroende på valda fallstudier.

Läs mer på:

<https://www.gu.se/studera/hitta-utbildning/hitta-kursplan-och-litteraturlista?q=HRS075>

Kursansvariga är docent Leila Brännström

Och doktorand Karin Åberg

För ytterligare information om kursen:

karin.aberg@law.gu.se

RÄTT, KUNSKAP, METOD [RKM]: RÄTTSKÄLLOR OCH SAMTIDA RÄTTSTEORIER

Syftet med kursen är att den studerande efter genomgången kurs skall förstå rättsvetenskapliga kunskapsteorier och metodologiska arbetssätt samt hur teori och metod hänger samman i juridisk problemlösning men också i forskningsrelaterade områden. Särskilt skall studenten behärska och kunna hantera skilda rättsskälleteorier men också bredare och alternativa sätt att se på kunskapskällor av olika slag. Studenten skall därvidlag också stifta bekantskap med samtida rättsteorier för att sätta temat – *rätt, kunskap, metod* – i olika kontexter. Kursen är mång- och tvärvetenskapligt upplagd.

Kursen är uppdelad i tre delar:

I. Rättskällor och kunskapskällor. Detta avsnitt behandlar rättskällor, rättskällehierarkier och rättskälleläror, men problematiserar och fördjupar dem i relation till den senare tidens diskussion om en bredare kunskapskälleuppfattning. I denna kunskapskälleram aktualiseras förutom de historiska rättskällorna, realistisk rättskällesyn, rättskällemässig polycentri och polyvalens samt kontextuell rättskälleproblematik knutna till olika statstyper

II. Kunskapsteori och metodik. Avsnittet vidareför frågorna i föregående avsnitt till klassiska vetenskapliga och rättsvetenskapliga förhållningssätt till kunskap och kunskapsteori, men även samtida (post)-moderna diskussioner om objektivitet, subjektivitet, intersubjektivitet och olika former av sanningsbegrepp. I detta avsnitt fördjupas bland annat genusrättsvetenskap, pluralism, socialkonstruktivism och dekonstruktion som exempel på

problematiseringar av gängse rättsvetenskapliga förhållningssätt.

III. Uppsats. Studenterna skriver enskilt eller parvis en uppsats som syftar till att applicera olika kunskapsperspektiv och att analysera ett ämnesområde med hjälp av flera rättskälleuppfattningar. Uppsatsen skall form- och innehållsmässigt skrivas som en vetenskaplig artikel, med ambitionen att vara publiceringsbar i någon rättsvetenskaplig tidskrift. Uppsatsen presenteras och granskas vid en avslutande kurskonferens.

Läs mer på:

<https://www.gu.se/studera/hitta-utbildning/hitta-kursplan-och-litteraturlista?q=HRS370>

Kursansvarig är professor Håkan Gustafsson

För ytterligare information om kursen:

hakan.gustafsson@law.gu.se

COMPARATIVE LEGAL HISTORY

Kursen inleds med en diskussion om den komparativa metoden, dess praktiska tillämpning i juristens vardag och dess samband med den rättshistoriska metoden. Särskilt kommer indelningen av världens rättssystem i så kallade rättsfamiljer att kritiskt granskas och diskuteras.

Vidare kommer kursen att behandla förhållandet mellan den allmänna kulturen (filosofi, litteratur, politik, ekonomi osv) och rättens utveckling. Särskilt kommer teorier av Charles de Montesquieu, Friedrich Karl von Savigny, Alan Watson och Pierre Legrand att diskuteras.

Kursens huvuddel består av en jämförelse mellan västvärldens huvudsakliga rättsfamiljer: common law, civil law och den skandinaviska rättsfamiljen. Särskilt (men inte enbart) kommer följande länders nationella rättssystem att diskuteras: Frankrike, Tyskland, England, USA och Sverige.

Analysen kommer att bland annat beröra rättskällorna, de olika aktörerna som är verksamma i rättssystemen, den juridiska metoden och de rättsinstitut som särskilt präglar ett visst rättssystem (exempelvis judicial review i USA).

Läs mer på:

<https://www.gu.se/studera/hitta-utbildning/hitta-kursplan-och-litteraturlista?q=HRS150>

Kursansvarig är docent Max Lyles

För ytterligare information om kursen:

max.lyles@law.gu.se

AI & LAW

Syftet med kursen är att studenten efter genomgången kurs ska förstå hur teknologin kring AI påverkar och utmanar rätten. Studenterna fördjupar sig i hur olika rättsområden möter dessa problem, och övar på att utveckla verktyg för juridisk problemlösning och analys av AI.

Särskilt är kursen utformad att träna studenterna i att kunna förstå, behärska och hantera teknologiska utmaningar för rätten, både genom att applicera rådande juridiska metoder men också bli bekanta med mer interdisciplinära, experimentella och alternativa sätt att hantera sådana utmaningar.

Kursen är mång- och tvärvetenskapligt upplagd där rättens gränser undersöks, prövas och kritiskt granskas för att förstå var rätten slutar och var teknologin börjar.

På den här kursen studeras Artificiell Intelligens (AI) från olika rättsliga perspektiv.

Kursen är indelad i åtta tematiska moment:

1. AI och rättens ontologi(er)
2. AI: subjekt, objekt eller något tredje i rätten?
3. AI, ansvarsfrågan och individuella rättigheter
4. AI och immaterialrätt
5. AI som både råvara och infrastruktur
6. AI, blockchain och marknaden
7. AI, digitala miljöer och miljödata
8. AI i den internationella rätten

Kursen är både praktisk och teoretisk. På kursen behandlas klassiska juridiska arbetssätt genom att gällande rätt, rättsfall, mm studeras, men de mer experimentella, spekulativa och interdisciplinära metoderna utforskas också. I fokus ligger arbete, mänskligt och

algoritmiskt beslutsfattande, maskinlärande, och AI-drivna plattformar.

Läs mer på:

<https://www.gu.se/studera/hitta-utbildning/hitta-kursplan-och-litteraturlista?q=HRS136>

Kursansvarig är docent Merima Bruncevic

För ytterligare information om kursen:

merima.bruncevic@law.gu.se

CONSTITUTIONAL LAW AND POLITICS: THEORY AND HISTORY

Kursen består av två delar. Medan den första delen främst är inriktad på läsning och diskussion av läsning i seminarier, är fokus i den andra delen på skrivande och forskningsdesign.

Den första delen av kursen fokuserar på centrala begrepp i konstitutionell teori, den andra undersöker olika typer av konstitutionell ordning och den sista undersöker utvalda konstitutionella teman.

Perspektivet för den första modulen är idéhistoriskt, men också politiskt filosofiskt. De begrepp som undersöks är *pouvoir constituent*, den materiella konstitutionen, konstitutionell granskning och juristokrati.

I den andra modulen diskuteras olika varianter av befintliga och historiska liberala, icke-liberala och illiberala konstitutioner samt överstatliga konstitutionella (eller konstitutionella liknande) arrangemang.

I den sista modulen kommer fyra specifika konstitutionella teman att behandlas: yttrandefrihet, äganderätt, sociala rättigheter och undantagstillstånd. Varje modul kommer att presentera och diskutera texter som närmar sig konstitutionella frågor från olika, ibland motsatta, teoretiska och politiska utgångspunkter.

Kursen har tre övergripande mål.

För det första att erbjuda djupgående teoretiska och historiska men också jämförande kunskaper om konstitutionell rätt och politik.

För det andra är kursen också avsedd att utrusta studenterna med en rad användbara färdigheter för att skriva en magisteruppsats i juridik och mer allmänt för att bedriva forskning inom juridik.

Slutligen är kursen också tänkt att fungera som ett samarbetsområde där lärare och studenter tillsammans utforskar vad som kan vara relevanta vetenskapliga frågor att ställa inom detta område och hur man kan gå tillväga för att besvara dem.

Kursansvarig är docent Leila Brännström

För ytterligare information om kursen:

leila.brannstrom@law.gu.se

Till slut...

Under detta år kommer lärare från blockets olika kurser att delta också i de andra kurserna, vilket betyder att vi kommer att erbjuda kontinuitet och progression men också kunna följa er resa genom året.

Genom det här sammanhållna året kommer du också att vara väl förberedd inför det avslutande examensarbetet.

Vi hoppas att du finner det här upplägget intresseväckande och att du tar chansen till en annorlunda bildningsresa som samtidigt fördjupar dina juridiska färdigheter och teoretiska kunskaper.

